Ч. 219 (14.468). Львів, середа 30. вересня 1936. Poczstowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Кат України у фільмі.

(ВУ) „Комуніст“ повідомляє, що українська студія „Союзкінохроніка“ в Харкові випускає в найближчих днях звукову фільму під заг. „Привітання Сталінового вождя“. Фільма буде присвячена побутові маршала Ворошилова на Україні підчас останніх військових маневрів. Пороблено знимки з виступів Ворошилова, Єгорова, Будьонного і червоного ґен. Якора. Фільму висвітлюватимуть по цілій Україні, „щоб голодні селяни й робітники задовільнилися видом „улюблених“ на Україні вождів.

Меморіял поневолених націй у Женеві.

ПАРИЖ, 29. 9. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви, що на руки предсідника Зборів Ліги Націй зложили меморіял, що його підписали представники Кавказу, Грузії, України й Азербейджану. Підписані запевнюють у цім меморіялі, що ситуація їхніх народів зовсім не змінилася. Згадані поневолені нації живуть дальше під терористичним режімом.

НАСТУП НА МАДРИД.

ТЕНЕРІФА, 29. 9. ПАТ. Місцевий радіоклюб потверджує вістки про те, що національні війська здобули Ейбор на фронті Ґвіпускоа. Літаки ген. Молі бомбардували Більбао і кораблі червоних, які стоять у пристані.

Національні війська займають на просторі кількох кільометрів дорогу, що веде з Толеда до Мадриду та вогнем скорострілів не допускають до концентрації червоних, які відступають у напрямі Мадриду. Національні кола запевняють, що през. Азаня таки уступив і що анархісти хочуть перебрати владу, щоби здержати наступ національних військ на Мадрид. Ґен. Франко заявив, що *національні відділи наступатимуть тепер з найбільшою швидкістю на Мадрид*

ВТІКАЮТЬ З МАДРИДУ?

МАДРИД, 29. 9. ПАТ. Міністр внутрішніх справ заперечив у радієвій промові, буцімто уряд рішив покинути Мадрид та що кількох міністрів виїхало до східних провінцій. Міністр зазначив, що на сьогоднішнім засіданні президії міністрів рішили вислати кількох міністрів у ріжні сторони краю. Вони вернуться до Мадриду за кілька годин. Прізвища міністрів та мету їх подорожей скривають у найбільшій тайні.

ГРАТУЛЯЦІЇ ДЛЯ ОБОРОНЦІВ АЛЬКАЗАРУ.

МІНХЕН, 29. 9. ПАТ. Заступник канцлера Гітлера мін. Гес вислав до оборонців Альказару і національних військ гратуляційну депешу в імені націонал-соціялістичної партії.

РАВАТ, 29. 9. ПАТ. Італійський і німецький консуль зложили ґенералові Кієпо де Ліянові вислови подиву і ґратуляції з приводу геройської оборони Альказару.

НА ВСІХ ФРОНТАХ НАСТУП.

РАВАТ, 29. 9. ПАТ. Севільська радіостанція комунікує, що ґенералові Молі уладили у Валядоліді бурхливі овації. На фронті Толеда кольона ген. Вареля зайняла місто Рільвес. В бою за це місто згинуло по стороні червоних 100 міліціонерів і зістрілено 5 літаків. На цім відтинку здобули ще національні війська кілька інших місцевостей. Найбільше висуненою на схід є місцевість Віліяміль.

В провінції Ґвіпускоа переводять національні війська концентрацію військ і закріплюють свої становища. В Галісії пішли національні війська знову дещо вперед. На відтинку Уески вивязався короткий, одначе завзятий бій з червоними, які стратили 40 убитих. Кольона, що веде акцію в Авіля пішла знову дальше на полудне.

Звільнені з Альказару підхорунжі беруть дальшу участь у боях.

ЧЕРВОНІ РОЗСТРІЛЯЛИ В ТОЛЄДІ ВСІХ СВЯЩЕННИКІВ.

ТОЛЄДО, 29. 9. ПАТ. Дописувач Аваса подає, що червоні розстріляли усіх священників катедри в Толеді крім одного, який відправляв у підземеллях Альказару Службу Божу. Перші частини національних військ перейшли в ночі до Альказару. За ввесь час облоги Альказару оборонці зїли 97 коней і 27 мулів. У хвилині звільнення був уже тільки 1 кінь і 5 мулів. З 1200 оборонців Альказару згинуло 80, 500 ранених.

Французький сойм ухвалив проєкт девалюації.

ПАРИЖ, 29. 9. ПАТ. Палата послів ухвалила в цілости урядовий проект про девалюацію франка 350 голосами проти 221.

Засідання сенату почалося в год. 9.35, але тому, що палата послів не ухвалила ще в цій годині проекту про девалюацію, засідання сенату переложили на год. 11.30

Овсеєнко ґенераль-консулем у Барсельоні.

БЕРЛІН, 29. 9. ПАТ. Німецьке бюро повідомляє з Москви, що б. совітського посла у Варшаві і в останніх часах прокуратора СССР *Антонова Овсеєнка іменували генеральним консулем СССР у Барсельоні.*

—о—

Одна аномалія нашого часу.

Хто вже не означує у нас офіціяльних польських свят та обовязку флягувати доми!

Львів, 29. вересня 1936.

Загальне флягування на приказ влади приватних будинків державними прапорами з нагоди ріжних державних, двірських і військових урочистостей заведено в Галичині вперше щойно в часі російської окупації в рр. 1914—1917. Тоді на приказ уїздного начальника чи градоначальника або просто команданта міста ходила російська поліція (городові або стражники) перед кожною такою урочистістю від хати до хати, питаючи: „А флаг есть?“ — з приказом його негайно вивісити. Минулася світова війна, змінилася влада, але залишився і після москалів примус флягування, тільки прапори прибрали інші барви.

Законного примусу флягування приватних будинків у Польщі нема зовсім, а вводять це тільки шляхом окремих заряджень місцевої адміністрації. З початку вимагали такого флягування тільки в дні третього травня (одиноке у Польщі державне свято, означене законом), опісля в дні 11. листопада (день проголошення державної самостійности Польщі), дальше в дні 19. березня (день іменин марш. Йосифа Пілсудського), а ще дальше в днях ріжних національних обходів, яких у Польщі без ліку. Українських громадян залишали довший час у спокою, а змушувати до флягування польськими державними прапорами особливо наші установи розпочали щойно від видання права про проступки з 11. липня 1932 р. Перед, як у кожній акції, що має засвідчити публично польський характер краю, вело тернопільське воєвідство, зокрема ще тернопільське староство. Використано тут постанову статті 18. права про проступки, яка звучить:

„Хто на публичному місці демонстраційно показує нехіть або легковаження для польської держави або державних інституцій, підпадає карі арешту до двох тижнів або гривні до пятьсот золотих, якщо за вчинок не грозить строгіша кара“.

В 1934 р. постерунок поліції за посередництвом громадського уряду в одному селі тернопільського повіту видав приказ голові читальні „Просвіти“, що тоді вже і не був головою, з нагоди якогось польського обходу (не свята третього травня!) вивісити польський прапор на домівці читальні. Згаданий громадянин цього приказу не виконав, не будучи вже тоді в управі читальні й не маючи до цього ніякого обовязку — і за це тернопільське староство укарало його на основі наведеної вище 18. статті права про проступки гривною 50 золотих. На наложеної кари засуджений не приняв і справу спрямовано до окружного суду в Тернополі. На розправі в окружному суді боронив обвинуваченого посол д-р Степан Баран, виказуючи не[с]тійність старостинського приводу тому, що

обвинувачений не мав особистого обовязку, як у критичному часі не член управи читальні, вивішувати на домівці читальні польський державний прапор, а з мериторичного огляду тому, що у Польщі законом означене є тільки одно державне свято, себто свято третього травня, установлене для вшанування конституції третього травня, і примус флягування може відноситися лиш одиноко до цього свята.

Вирокуючий суддя був іншої думки, як оборонець, і вироком затвердив старостинський присуд, підносячи в мотивах, що коли влада видає приказ флягування, то такий приказ треба виконати, бо у противному випадку є це демонстраційний вияв неохоти або легковаження для польської держави або для державних інституцій, себто заходять знамена проступку зі статті 18. права про проступки з її карними санкціями.

Оборонець д-р Степан Баран зголосив касацію і 14. травня 1935 р. заступав справу особисто перед Найвищим Судом у Варшаві. Найвищий Суд не поділив правних поглядів касації, виведеної оборонцем д-ром Бараном і своїм вироком з 14. травня 1935 р. до № 2 К 369/35 віддалив касацію з мотивів, наведених у вироку окружного суду. Цей вирок Найвищого Суду оголошено друком у публікаціях вироків Найвищого Суду і в цей спосіб дістався він до публичного відома і, як бачимо, скористала з нього і державна адміністрація. В доказ цього такий документ:

Zarząd gminy w Jastrzębowie, powiat Tarnopol. Jastrzębowo, dnia 23. IX. 1936.

Do Zarządu Czytelni Proświty na ręce przewodniczącego Ilka Mazepy w Wesnówce obok Denysowa.

Na podstawie upoważnienia Pana Wojewody Tarnopolskiego z dnia 10. IX. 1936 r. № P. W. 54, a opartego na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1935 r. № 2 K 369/35 i polecenia Pana Starosty Powiatu Tarnopolskiego z dnia 15. IX. 1936 r. № B 43 zawiadamiam, że przed każdym obchodem państwowym, względnie przed każdą oficjalną uroczystością, budynki organizacyj społecznych, kulturalno-oświatowych, gospodarczych i sportowych bez względu na narodowość, jakoteż budynki prywatne, w których znajdują się lokale instytucyj użyteczności publicznej na zasadzie najmu lub dzierżawy, były flagowane jak również w dniu obchodu względnie uroczystości [illegible] państwowymi.

W wypadkach nieposłuszeństwa w przedmiocie flagowania budynków osoby upoważnione do reprezentowania tych instytucyj nazewnątrz będą pociągane do odpowiedzialności karno-administracyjnej z art. 18. prawa o wykroczeniach.

Wójt gminy Józef Zajdel.

Не беремося інтерпретувати повищого [illegible] порядку, це слід зробити у центральному [illegible]. Пригадуємо тільки, що в Австрії шарварки були точно означені (чотири пішні дні або [illegible] тяглий у році), як теж були означені всякі [illegible]ційні обходи. У Польщі нема ні одного, ні другого, а в додатку одні і другі дуже обильні. Слід би означити теж і в Польщі офіційні [illegible]ди, бо, як сьогодні, обовязок святкування [illegible] флягування означає нині навіть [illegible] війт з якихсь там Печихвостів. На кожний [illegible]ладок справою мусить занятись Українська Парляментарна Репрезентація.

ЦІКАВА ДИСКУСІЯ ПРО ВАРТІСТЬ ДОГОВОРІВ.

Прага, вересень 1936.

На сторінках чехо-словацької преси ведеться останніми днями дуже цікава дискусія, тим замітніша, що повстала вона зараз таки по конференції держав Малої Антанти в Братиславі. Йде про те, чи взаємні зобовязання Малої Антанти сягають так далеко, що на випадок, колиб Чехословаччину напала — скажім — Німеччина, дві інші членські держави, себто Румунія і Югославія, прийшлиб автоматично Чехословаччині в допомогу?

Таке питання видвигнув аграрний „Венков", а з відповіддю поспішили соц.-дем. „Право Ліду" і католицькі „Лідове Лісти".

„Право Ліду" з обуренням називає таке питання наївністю і пригадує, що іствує чейже Ліга Націй, яка в такому випадку проголосилаб санкції в обороні Чехословаччини. Але, колиб, мовляв, навіть це і не сталося, то з допомогою прийшлиб само собою малоантантські держави, бо чейже Мала Антанта „не повстала лише як засіб проти габсбурської реставрації, але й для взаємної допомоги нападеному".

Зате „Лідове Лісти" зовсім іншої думки. Там читаємо дослівно таке: „Кожний чейже знає, що так далеко малоантантські зобовязання не сягають, і то зобовязання Чехословаччини на випадок конфлікту Югославії з Італією або Румунії з Совітами, ані теж обох малоантантських [illegible] на випадок конфлікту Чехословаччини з Німеччиною. Тому то Чехословаччина має [illegible] пакт з Францією і з СССР, Румунія з Польщею, а Югославія забезпечувалася балканським [illegible]вором та *своєю політикою в Німеччині* і в [illegible]. Всіж разом мають на випадок згаданих конфліктів — запілля супроти Мадярщини — союзом Малої Антанти".

Ця дискусія, як бачимо, є не лише [illegible], але й пікантна, тим більше, що показує [illegible] розбіжности поглядів чільних органів двох [illegible]урядових партій на пекучі питання [illegible] держави на випадок війни.

Але найцікавіше є становище самого [illegible] ініціятора цілої тієї дискусії, аграрного „Венкова", органу премієра д-ра Годжі. „Венков" з [illegible]лою рішучістю запевняє що на випадок, [illegible] Німеччина напала Чехословаччину, [illegible] прийшлиб їй на допомогу лише Франція й Совіти, іншими словами ні одна з сусідніх держав, бо ані з Францією, ані з Совітами Чехословаччина спільних границь не має. На питання, [illegible] тість мала би така допомога для Чехословаччини, „Венков" відповідає дослівно так: „Маємо [illegible] довіря до сили і боєвої здатности нашої армії, [illegible] гадаємо, що треба теж щадити людським матеріялом і всіми оборонними засобами на випадок [illegible]

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 16

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р ДАМЯН САВЧАК.

Він визначився політичною організацією Бережанщини у вісімдесятих роках минулого століття, коли був судовим адюнктом у Бережанах. Не зважав на перепони влади та клав перші основи для освідомлювання народу про потребу зединення сільського народу з інтелігенцією до боротьби за належні нам політичні права. А це він добре розумів як син селянина-лемка зпід зеленого верху...

Сміливі виступи молодого судді мали добрий успіх. Він став фактичним провідником повіту і в 1889. р. вибрало його населення послом до Сойму. В Соймі вибрали його членом Краєвого Виділу.

Замітні слова сказав тоді посол селянин Йосиф Гурик перед виборцями у Станиславові (дня 27. лютого 1890. р.): Українці мають у Краєвім Виділі лиш одного заступника д-ра Дамяна Савчака і то не з доброї волі соймової більшости, але з волі державної влади... Отсі слова селянської душі добре ілюструють тодішнє положення українців під неприродно витвореною більшістю поляків.

Як член Краєвого Виділу був Савчак також діяльний у Львові, а саме в наших центральних установах. Разом з Теофілем Бережницьким, д-ром Стефаном Федаком і Василем Нагірним причинився він до виєднання концесії на заснування Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в 1891. р. При асекураційному Товаристві „Дністер" засновано в 1895. р. товариство взаїмного кредиту „Дністер" у Львові, де також працював д-р Дамян Савчак.

З початком 1892. р. був посол Романчук тяжко недужий і тоді виручував його д-р Дамян Савчак та в Соймі мотивував його внесок на заснування української гімназії в Коломиї.

В 1894. р. уладжено у Львові краєву виставу, в якій взяли були участь також українці. З українців займався тою виставою найбільше професор Володимир Шухевич. Він улаштував етнографічний відділ, а українські товариства виставили були окремий український павільон, при підмові заможного дідича Володислава Федоровича з Вікна. На цю виставу прибув цісар Франц Йосиф і д-р Дамян Савчак, як член Краєвого Виділу, витав цісаря іменем українців. Цісареві представлено відпоручників наших установ і він відвідав також нашу духовну семинарію, при чому висказував своє зацікавлення і вдоволення.

В часі виборів до Галицького Сойму в 1895. р. виборчий комітет посла Барвінського і товаришів поставив був своїм кандидатом до Сойму також д-ра Дамяна Савчака, щоб його приєднати до своєї угодової політики. Та проте Савчак не приступив до партії Католицького Українсько-Народнього Союзу, але належав до національно-демократичної партії. В 1899. р. вибрали його до Тіснішого Народнього Комітету тої партії.

Д-р Дамян Савчак був щирим і діяльним заступником українського народу; на кожному місці ставав в його обороні та ніколи не нарушив провідної думки української політики. Тому мав він поважання і значіння як у своїх, так і в чужих.

З нагоди весіль, похоронів, хрестин, забав, товариських сходин і т. п. не забудьте перевести між знайомими збірку на Рідну Школу, бо такі збірки не потребують дозволу адміністраційної влади!

ДАНИЛО ТАНЯЧКЕВИЧ.

Це був у свому часі рідкий священик [illegible] дина незвичайно діяльна і рухлива, з постійною і ясною українською ідеольогією, що її показував без ніяких відхилів чи компромісів.

Танячкевич визначився уже у половині шістьдесятих років минулого століття як перемиський богослов, що переводив і вдержував листування зі всіми українськими громадами гімназійних учеників, піддержував їх та організував. Це [illegible] велика заслуга.

Колиж став священиком, то писав статті під псевдонімом: о. Обачний. У часі [illegible] українських соціялістів у 1877. р. відбулась ревізія і в нашій духовній семинарії у Львові, але без успіху. Налякана тоді духовна влада не зважала на вислід ревізії і виключила була з семинарії її питомців; опісля їх прийняли до семинарії на підставі посвідок льояльности дирекції поліції у Львові. Наслідком цього появилася студія: Соціялісти межи семинаристами?! Студія на нашім церковно-народнім поли, призбирана о. Обачним. Накладом Микети Борецького, Львів, 1877, з друкарні Товариства імени Шевченка. В цій студії скритикував Танячкевич відносини в духовній семинарії у Львові та виказував потребу реорганізації управи семинарії. Зокрема підносив, що ані митрополит Йосиф Сембратович — [illegible] людина правдиво побожна, але під сильними впливами офіціяла о. Михайла Малиновського і свого домашнього маршалка Сороки, — ані [illegible] люди, яким доручено провід наших церковних справ, не спосібні до такої реформи. І тому автор домагався, щоб митрополит дібрав собі суфрагана в особі о. д-ра Сильвестра Сембратовича професора догматики в університеті і редактора „Руского Сіона" та щоб йому передав управу дієцезії.

(Далі буде.)

ладу. Ми добре розуміємо, чому Румунія має союз з Польщею на випадок нападу Совітів. Обі держави мають спільні границі, а тому можуть скоро створити один спільний фронт. Так само є воно зі союзом Югославії і Балканської Антанти. Але як може допомогти нам в першому заразі моменті французька армія, яка замкнена з обох сторін непрохідною лінією укріплень? Французька допомога може мати лише оборонний, а не наступний характер; вона може звязати лише якусь часть ворожих сил, але не може в перших тижнях війни прийти нам з допомогою. Теж саме є і з допомогою Совітів. Щоб злучити обі армії, треба передовсім до себе зближитися. Чи може це статися через територію Румунії? А чи вистарчить в першому моменті для приходу совітських військ вузький клаптик землі? Це все питання кожного чехословацького громадянина, який не може задовольнитися лише вірою, що на перший момент можуть нам відразу прийти в допомогу совітські літаки".

І далі „Венков" заключає:

„Ми все цінили значіння Малої Антанти. Ми цінимо теж і значіння остан. її конференції, але це ще не значить, щоби ми мовчали, коли дійсність нас ясно переконує, що вздовж своїх границь ми не маємо союзника. Покладатися лише на Лігу Націй є доброю вірою, але не є реальною дійсністю. Про це переконує нас абісинський факт. Лише непоправні оптимісти можуть ще вірити в значіння та ще й у скору поміч женевської інституції. Не треба в Лізі Націй бачити нічого більше, ніж те, що в ній на ділі є".

Основною засадою доброї дипльоматії є приготовити ліквідацію евентуального воєнного конфлікту при найменших жертвах. Держава мусить бути приготована на кожний випадок. Виходячи з цієї засади „Венков" взиває чехословацьку закордонну політику, щоб збільшила свою активність супроти сусідів. Допомога Франції і Совітів може бути цінна щойно в дальшому етапі розвиненого вже бою, а Чехословаччині мусить залежати на допомозі вже в перших моментах нападу. І колиб чехословацька закордонна політика не зуміла такої допомоги для Чехословаччини добути, то „Венков" заявляє, що таку закордонну політику мусів би вважати для держави нездоровою.

Наші читачі бачать, що в площині теперішньої міжнародньої ситуації та в площині деякої зміни внутрішньо-політичних настроїв чехословацького громадянства, ця дискусія і це становище такого відповідального органу, яким є „Венков", дійсно дуже цікаві і замітні. Зокрема замітні вони, коли прочитаємо ще й такі слова „Венкова": „Безпека держави для нас понад усе, а все інше це річ другорядна. Не можемо бути носіями ніяких „ізмів", коли хочемо, щоби Прага говорила своєю мовою, щоби дбала про свої інтереси і щоби не говорила за посередництвом інших. Не хочемо теж, щоби Прага свої бажання виявляла аж через Париж, або через Москву, ані через Берлін чи Варшаву".

М—н.

З життя українців на Дал. Сході.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

У фоє Українського Нац. Дому в Харбіні влаштовано виставу всіх доступних українських газетних видань (крім большевицьких). Колишню українську пресу Зеленої України репрезентувало 18 ріжних назв. Бракували тільки 4 газети, а саме: читинські „Думи" з 1910 р., „Харбінський Вістник", „Українське Життя" і „Наша Доля" (оба останні з Микольськ Уссурійська). Ґазета „Манджурський Вістник" з 13. вересня в. р., з якого беремо цю нотатку, пише: „Що торкається „Українського Життя" та „Нашої Долі" — то напевно їх уже ніде нема".

Для інформації зазначимо, що „Наша Доля", яку видавав і редаґував наш економічний референт В. Несторович з призначенням для полонених (таборова ґазетка в Микольськ Уссурійську) є в комплеті (10 чисел) у Бібліотеці Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові.

Виставу преси будуть у Харбіні що деякий час повторяти, щоб таким чином знайомити місцеве українське громадянство з рідним друкованим словом.

У „Мандж. Вістнику" поміщено знимку з вистави преси.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

Наша кольонія в Харбіні святкує часто ріжні історичні події, щоб підтримати патріотичного духа серед своїх членів. У неділю 30. серпня ц. р. відсвятковано славну перемогу над большевицькими ордами 30. серпня 1919 р., коли то соборні українські армії УГА та Наддніпрянська розтрощили величезні сили большевицького окупанта.

Вечором у залі У. Н. Дому зібралось українське громадянство і розпочалося свято. Після вступного слова мішаний хор відспівав „Боже Великий Єдиний", дальше „Ой у лузі червона калина", „Гей нумо хлопці до зброї", „Ми любим Рідний Край", „Мав я раз дівчиноньку", „Накрила нічка", „Вкраїно мати, кат сконав", „Наша славна Україна". З боєвим рефератом на тему: „Збройна нація" виступив п. Федорів Р. Гарно, як завжди, деклямувала п-ні М. Світ. Козацькі пісні відтворив на бандурі відомий тут артист п. Й. Сніжний. Дуже вдатно вийшла жива картина, в супроводі співу мішаного хору.

Урочистим гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено офіційну частину. Після офіційної частини молодші веселилися ще танцями до півночі.

ОРҐАНІЗАЦІЙНЕ І ТОВАРИСЬКЕ ЖИТТЯ ХАРБІНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ.

Дуже живу діяльність проявляє **Союз Української Молоді.** Що-тижневі вівторки збирають багато молоді, в якої частина щойно присвоює собі українську мову. Бувають виклади, спеціяльні або концертові виступи молодих артистів, після чого молодь забавляється танцями. Вечірки відвідують теж татарські і грузинські хлопці й дівчата.

Український Національний Хор відбуває що понеділка і пятниці проби, підготовляючи свій черговий великий виступ.

В середу і четвер відбуває проби **Драматичний Гурток.**

Цікаву діяльність проявляє **Гурток Сходознавців.** Його заходом почав п. Даниленко цикль викладів про Китай. Перший виклад відбувся 3. вересня п. н. „Походження китайської державности".

15. вересня святкувала українська кольонія **відродження манджурської державности.**

ЧЕТВЕРТИЙ РІК ПОЯВИ „МАНДЖ. ВІСТНИКА".

„М. В." з 6. вересня н. р. пригадує свої IV. роковини. В присвяченій їм передовиці читаємо між іншим ось що:

„Нашою метою є дбати про дальший ступневий розвиток українського життя, про дальше скріплення ідеї української незалежности, щоб разом із дружніми народами прийти до самостійности і створити так єдиний антикомуністичний фронт проти Москви, котру ми добре знаємо й розуміємо, куди вона прямує. Її шляхи нам не потрібні й не для нас вони. Шлях українського творчого націоналізму завжди є противний її плянам.

„Починаємо пятий рік праці й віримо, що діждемося перемоги й можливости колись вести улюблену нам працю вже на рідній землі тут рядом, але вже для широких народніх мас, що зголодніли за вільним національним друкованим словом.

„Віримо, що наші друзі підтримають нас у цьому та у слідуючому році. Рівночасно гадаємо нашу працю в міру можливости поширити".

Нема сумніву, що „Мандж. Вістник" сповняє величезну національну місію на Дал. Сході. Ми з цілого серця спряємо його роботі і бажаємо від себе, щоби в дальшому він мав ще більші успіхи між земляками, ніж досі.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Кінцевий вислід виборів
до Громадської Ради в Лодзі.

ВАРШАВА, ПАТ. На підставі півофіційних вісток кінцевий вислід до Громадської Ради в Лодзі є такий: Ендеки здобули 77.910 голосів — 27 мандатів; ППС і профсоюзи 95.185 голосів — 34 мандатів; Зєдинений жидівський бльок 14.937 голосів — 3 мандати; Бунд і Поалей Сіон лівиця 23.692 гол. — 6 мандатів; сіоністичний бльок 10.601 голосів — 2 мандати. На інші угрупування, що не здобули мандатів упало 34.233 голосів. Всіх, що мали право голосувати було 344.303. Голосувало 256.567 осіб. Ендеки, які перше мали більшість у громадській раді програли тепер виборчий двобій у користь ППС, яка співпрацювала з жидами і з ними теж творитиме в майбутній раді більшість.

З орґанізаційного життя.

КОСІВЩИНА — ШЕШОРИ.

Дня 21. вересня ц. р., у день Богородиці, відбулася в Шешорах, косівського повіту, політична прилюдна нарада в будинку гр.-кат. приходства, бо місцеві радикали відмовили салі читальні „Просвіти", мотивуючи це тим, що така нарада, на якій буде реферувати посол округи Заваликут, внесе тільки роздор до села. До президії вибрано: п. **Василя Боринського, Василя Якібчука і Гриця Мельничука** як секретаря. Приявних на нараді було коло 200 людей.

Пос. **Заваликут** зясував слухачам міжнародне політичне положення й нашу ситуацію в Польщі, політику та працю Української Парляментарної Репрезентації, доказуючи її доцільність у теперішній ситуації. Згадав про справи шкільні, земельні, господарські та спеціяльно про польонізаційну політику ріжних приятелів Гуцульщини, які під ріжним видом прямують серед нашого населення до тої самої політичної мети.

Приявні порушували в дискусії справу військового податку, шарварків, податків взагалі, справу збірних громад та шкід, що їх роблять у горах дики осінньою порою. Запитували теж про „людовий фронт", про становище УНДО й радикальної партії до подій в Еспанії і Франції, про наше становище на випадок світового конфлікту, про політику большевиків на Україні і т. д. Пос. Заваликут давав на все основні пояснення. Забирали голос у дискусії: Василь Гарчук, Гриць Мельничук, о. Цмоць, Микола Матейчук з Шешор та ін. На нараді були і члени радикальної партії.

Відспіванням національного гимну нараду закінчено.

НАРАДА У ВЕРБІВЦІ.

На терені північної Косівщини, зокрема на полях громад Ст. Косова, Вербівця, Смодного, Черганівки і Химчина, відкрили в останніх часах джерела нафти. Справою нафти в тих околицях зацікавились, як звичайно, чужі люди і почали вертіти. На терені Вербівця вибухли весною ц. р. в часі верчення підземні гази з великою силою, що на думку знавців показує на великі джерела нафти. Працю на більшу скалю почала тепер польська фірма „Піонер", яка започаткувала покищо на ґрунтах скарбових у с. Вербівці реалізацію своїх плянів. Ця фірма вже винаєндувала після засягнених інформацій господарські ґрунти громад Ст. Косів, Вербовець, Смодне, Черганівки і Химчина на 25 літ, застерігши собі в контрактах право евент. продовження у

мови на дальших 25 літ і контракти вже є Повітовім Виділі в Косові предложені до затвердження. До згаданих вище сіл заглядають ріжні чужинці та починають пертрактації з нашими селянами.

Щоб не допустити до евент. використання наших селян, які можуть легко позбутися своїх батьківських ґрунтів, віддавши їх у руки ріжних спекулянтів, скликав сеніор місцевих адвокатів **д-р Рондяк** з Косова по порозумінні з **послом Заваликутом,** як послом тієї округи, ще дня 6. вересня ц. р. в селі Вербівці нараду селян-власників ґрунтів зі сіл Вербовець, Старий Косів та Смодне, щоб тільки над тою важною справою нарадитися. До президії наради вибрано д-ра **Рондяка** як голову і Петра **Угляря** з Вербівця на заст. голови та Миколу **Пасайлюка** зі Смодного на секретаря. Пос. **Заваликут** зреферував зібраним спосіб переведення організації власників ґрунтів, вказав на евент. великі матеріяльні користи при експльоатації нафтової ропи та візвав зібраних утворити комітет у кожному селі, який беріг би інтереси всіх власників села, дібравши собі постійного правного дорадника.

Реферат викликав основну дискусію, в якій забирали голос: д-р Рондяк, кооперативний організатор Косівщини п. Зілинський, селяни Михайло Угляр, Василь Коритчук, Михайло Паселюк та ін. З дискусії вийшло, що промисловці, які в останньому часі дуже часто появляються в тих селах, розпочали переговори зі селянами та ставлять їм досить некорисні умовини.

На нараді вибрано комітет з 5-ти осіб на чолі з д-ром Рондяком. У склад комітету ввійшли Василь Костюк с. Федора, Михайло Паселюк, Юрко Гризлюк, Микола Костюк та Іван Яремин. Рішено відбути подібні наради в інших селах і вибрати для кожного села окремий комітет. Справою нафти в Косівщині повинні зацікавитись ширші круги нашого громадянства, особливо наші інжинири-ґірники та звертатися в цій справі до адв. д-ра Петра Рондяка в Косові, як голови комітету.

Довірочна нарада у справі автономії Закарпаття

Як повідомляє праська преса, ґубернатор Грабер скликав делеґатів закарпатських організацій коаліційних партій на довірочну нараду, на якій вніс на розгляд урядовий проєкт автономії. Цей проєкт визначає права ґубернатора, організації ґубернаторського уряду і дає для помочі ґубернатора ґубернаторську раду. Як уже було сказано, нарада носить покищо довірочний характер.

Морський бій біля Маляґи.

ТАНЖЕР, 29. 9. ПАТ. В Танжері потверджують вістку, що літаки затопили червоний корабель „Лібертад" біля Маляґи.

На підставі інформацій Райтера на захід від Тенеріфи розігрався морський бій червоної і національної фльоти. Національний кружляк „Альміранте Сельвера" затопив імовірно торпедовець червоних „Ґравіна". За другим торпедовцем пустилися в погоню національні кораблі. Французький корабель „Кутобія" врятував частину залоги торпедовця „Ґравіна".

—o—

Бундючна промова Літвінова в Женеві.

Літвінов Валлах — учитель народів.

ЖЕНЕВА, 29. 9. ПАТ. Комісар Літвінов виголосив у Женеві велику промову, в якій давав менторським тоном поучення Европі. Літвінов невдоволений зі Зборів Ліґи Націй, критикував всіх і вся. В першу чергу звернув він вістря своєї промови проти Гітлера й Німеччини. Недвозначно заявляв він, що Німеччина змагає до геґемонії в цілім світі, послуговуючись при тім ріжними засобами. Між іншим сказав Літвінов таке: „Держава, як це вже всім відомо, яка удержує у всіх краях свої аґентури і відділи, держава, що вмішується у внутрішнє життя всіх держав, яка підбурює проти себе політичні партії, яка займається організацією і фінансуванням повстань, держава, яка зовсім явно дає повстанцям поміч".

Ці слова міг би комісар Літвінов зовсім добре скермувати до СССР, бо діяльність Комінтерну є незвичайно виразна у всіх краях. Літвінов намагався підбурити у своїй промові цілу Европу проти Німеччини та суґерував Лізі Націй потребу протифашистівської міжнародньої акції, яка зводилась би до святої війни проти Німеччини. „Товариш" Літвінов заявив ще при кінці, що Совіти скличуть окрему мирову конференцію з участю усіх тих держав, що не належать до Ліґи Націй (Німеччина, Японія). Якщо вони відмовляться від участи, тоді всім буде ясне, що слід організуватися саме проти цих держав. Совіти бажають мира, — казав Літвінов, — але мають доволі засобів, щоби постояти за себе.

—o—

Примусовий викуп 27.000 гектарів землі.

В понеділок, під проводом прем. Складковського, що вернувся вже з відпустки, відбулося засідання ради міністрів. На цьому засіданні ухвалено розпорядок з поіменним виказом земельних нерухомостей, які підлягають примусовому викупові. Виказ обіймає 27.000 гектарів землі. Як відомо, декрет президента з 22. вересня ц. р., на якому спирається цей розпорядок, передбачує речинець 1. жовтня 1936 р. для оповіщення цього виказу.

ГОРОДНИЧА ВИСТАВА У ЛЬВОВІ.

Дня 26. ц. м. відкрили в 2. і 4. павільоні Східних Торгів Городничу Виставу, уладжену Малопольським Городничим Товариством з нагоди 40-ліття його істнування. Вистава скромніша, ніж минулих літ. Павільон 2-гий містить експонати Управи Плянтацій міста Львова та покази овочів, городовини, цвітів (головно далій) та городничого знаряддя поважніших фірм і заведень здебільша львівських; у павільоні 4. приміщено покази замісцевих фірм та овочі сільсько-городничої продукції.

На спеціяльну увагу заслуговує сортимент яблук, грушок та винограду, виставлений поза конкурсом Державною Городничою Школою у Львові на Замарстинові. Показ цей демонструє наглядно, що при дбайливій культурі можна навіть у менше сприятливих кліматичних умовинах виплекати високовартісні, майже вибагливі овочі, що величиною і красою дорівнюють заграничним (тирольським та американським) плодам, а подекуди перевищують їх смаком та ароматом.

Побіч павільону 2. поміщено невеличку, з огляду на дуже обмежене місце, виставу шкілкових продуктів, садівничих та декоративних. У цьому відділі на перше місце вибивається дотепним уладженням як теж красою експонатів парцелька радн. Хліборобської Палати Андрія Терпиляка з Залукви коло Галича, запрошеного до участи Комітетом Вистави. Показаний там розвій щепи від однорічної дичкисіянця аж до щепи готової до засадження плянтації.

Особливу увагу звертає підшуканий радн. Терпиляком між льокальними відмінами і перший раз показаний провідник для подвійного щеплення яблунь, названий „галичанкою", що побіч надзвичайної відпорности на морози, випробованої в часі катастрофальних зим 1928/29 і 1933/34 р., визначається ще небувало сильним річним приростом та красою стовбура; ці прикмети кваліфікують цей провідник на перше, дійсно рекордове місце, між усіми досі знаними провідниками. Загалом шкілка радн. Терпиляка визначується скількістю випродукованого матеріялу як і високою вартістю і займає чільне місце в цілій державі.

Тому не диво, що цілком заслужено заведення радн. А. Терпиляка відзначено на цій виставі найвищою відзнакою — великою золотою медалею.

Вистава відкрита до 2. жовтня і хоч скромних розмірів заслуговує на те, щоб її оглянути. Вступ 30 сот.

В догомін девальюації.

ВСЬОМУ ВИННА НІМЕЧЧИНА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Журналь" пише, що премієр Блюм заявив у своїй промові на засіданні парляментарної групи С. Ф. І. О., що уряд працював уже від червня ц. р. над міжнародним монетарним порозумінням і вирівнанням курсу франка з іншими валютами. На приспішення цього порозуміння вплинули — так заявив премієр Блюм — останні політичні події в Німеччині. Інтенсивні німецькі зброєння і заведення дволітньої військової служби викликали непокоєння в цілому світі і вплинули на осягнене порозуміння між великими демократіями. Німецькі зброєння приневолили з черги Францію до нових видатків на дозброювання. Французький військовий буджет збільшився в останніх часах на суму 13 міліярдів франків і з цими видатками Франція мусіла боротися.

ПІДСТАВОЮ ВИМІНИ В ГРЕЦІЇ Є АНГЛІЙСЬКИЙ ФУНТ.

АТЕНИ, ПАТ. Державний банк у порозумінні з урядом рішив приняти тепер за підставу виміни не швайцарський франк як досі, тільки англійський фунт. Ціну закупу фунта визначуватиме кожночасно ґубернатор державного банку в міру запотребувань національної господарки в межах мінімум 540 драхм і максімум 550 драхм від 28. ц. м. Курс фунта устійнили на 546 драхм (купно) і 555 (продаж).

УСТІЙНЕННЯ КУРСУ В ЛАТВІЇ

РИГА, ПАТ. Лотиський уряд рішив пристосувати курс лата до курсу штерлінга, привертаючи курс виміни з р. 1931. Цей курс є 25,22 латів за фунта.

ЛИТВА НЕ ПРИЛУЧИТЬСЯ ДО ДЕВАЛЬЮАЦІЇ.

КОВНО, ПАТ. Урядово повідомляють, що литовський уряд і банки рішили не прилучитися до держав, що переводять девальюацію і рішили не змінювати курсу літа.

І БОЛГАРІЯ ТАКОЖ.

СОФІЯ, ПАТ. Міністр фінансів Гунев заявив представникам преси, що девальюація франка не матиме ніякого впливу на курс болгарської валюти.

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ.

РИМ, ПАТ. В італійських урядових колах запевнюють, що не буде девальюації ліра, бо ця гріш має радше внутрішні риси щодо девізових обмежень і не підпадає флюктуаціям. Натомість істнують можливости, що Італія піде за прикладом Німеччини і впровадить кілька родів лірів при рівночасних дальших девізових обмеженнях. „Джіорнале д Італія" підчеркує, що італійський і німецький уряд має повну контролю своєї валюти і вільний вибір своєї монетарної політики.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань

НОВИНКИ.

— **До української шкільної молоді.** Ідучи назустріч бажанню тих учнів, що з якихнебудь причин не здали вступного іспиту до І. кляси ґімназії нового типу, а також тих, що не мали змоги правильно скінчити 6-ої і 8-ої кляси ґімназії, а бажалиб завершити свою середньошкільну освіту, влаштовують фахові професорські сили від Філії Учительської Громади підготовчі лекції для молоді і дорослих, які в літнім речинці цього шкільного року мали би накір зголоситись до згаданих іспитів. Довголітня практика управителя лекцій, як також його співробітників-учителів дає повну запоруку певного успіху. Оплата дуже мала, найбідніші можуть бути зовсім звільнені. Вписи на лекції починаються з днем 1-го жовтня. Лекції відбуватимуться кожного дня пополудні. Зголошення приймає Канцелярія Управи: вулиця Сикстуська 39а. партер. При зголошенні треба предложити 1) метричний витяг, 2) останнє шкільне свідоцтво.

— **Українці з Канади приїдуть до Европи.** Канадійські українці організують поїздку до Польщі й Румунії, щоби провести Різдво у „старому краю". Вони виїдуть 25. листопада ц. р. з Монтреалу на кораблі „Дочес оф Бедфорд".

— **Клініка нервових і умових недуг** львівського університету (вул. Пійрів 6) відкриває з днем 1. жовтня ц. р. амбуляторію. Вступ щоденно крім неділь і свят від 8—10 рано.

— **Настає зима.** Ріжні знаки „на небі і землі", що від довшого часу віщували цього року

ру й гостру зиму, показались непомильними. Від кількох днів сильно похолодніло, так що годі обійтися без зимової одежі, а рівночасно наспі... вістки, що на заході настала справжня зи... ма. Цілу Німеччину охопила велика студінь, в гористих сторонах упали сніги на 35 цм. висо... ко, на Поморі стверджено приморозки, а в Бер... ліні температура обнизилась до 4 ст. нижче зе... ра. Ще більші сніги впали у Швайцарії, доходя... чи до 60 цм. грубости, а на верхах термометер показує 11 ст. нижче зера. Хвилі зимна посуну... лись на схід і сніги впали в західній, північній та середущій Польщі. В ночі на 30. ц. м. на про... сторі між Тарновом, Берестям і Перемишлем земля покрилася снігом, що тревав довший час. Ще трохи, а й до Сх. Галичини завитає зима. А люди ще не приготовані на її приняття, хлібо... робські роботи ще не покінчені тай не всі смерт... ники приспособили до зими хату, одіж, паливо і т. д. Потішаються тільки надією, що вернеть... ся ще тепла осінь, яка ще не „вижилася“ і по календарській справедливости має право до ...ших двох місяців.

— **Нові радники рільничої палати.** Доповнюю... чі вибори радників до львівської рільничої па... лати відбулися 29. ц. м. в таких округах: горо... децькій, равській, перемиській і ряшівській. Рад... никами вибрані: з городецької округи Станис... лав Журовський, рільник з мостиського повіту і Антін Чарник з рудецького; з равської округи Василь Василина, рільник і д-р Валеріян Закліка, більший землевласник і соймовий посол, оба з равського повіту; з перемиської округи Йосиф Хомина, рільник з Оріховець перемиського пові... ту і інж. Богдан Ющинський, рільник з Ольша... ...ні ліського повіту. З ряшівської округи вибра... ні інж. Йосиф Бах, директор рільничої школи в ... і Йосиф Шальони, рільник із Старо... Суходолі ...нни.

— **Почтову агенцію** орухомлюється з днем 1. жовтня ц. р. в Теплицях пов. Ярослав. Нова агенція буде удержувати лучбу з почтовим уря... дом у Сіняві.

— **Цукор за 2 сотики.** Рафінерії цукру випусти... ли на днях дрібні пачки цукрових кісток по 2 сотики. В одній пачці находиться дві цукрові кістки. Для бідних людей буде це велика поле... кша.

— **Епільог регіональної прогульки.** В Синевід... ську Вижньому напало кількох молодих людей на регіональну прогульку з Підгірець, що верта... лась із Варшави, і кілька осіб побили. Поліція а...囗штувала кількох напасників, а коли зібралася більша юрба і хотіла арештованих відбити, а... рештовано кільканацять осіб. Всіх відставлено до Стрия.

— **Кого зголошувати до обезпечальні?** З уваги на недостаточне знання обовязуючих припи... сів заведення суспільних обезпечень вияснює, що працедавець повинен зголосити до суспільної о... безпечальні кожного принятого працівника, ро... бітника чи працівника умового. Зголошувати треба без огляду на те, чи працівник підлягає всім, чи тільки деяким родам обезпечення. Умо... вих працівників, що не підлягають ніодному ро... дові обезпечення, працедавці обовязані зголо... шувати на окремому формулярі. Цьому обовяз... кові не підлягають тільки державні влади й уря... ди причому державні підприємства комунікують суспільній обезпечальні загальне число праців... ників, що не підлягають обовязкові обезпечен... ня, подаючи одночасно причини звільнення.

— **Катастрофа автобусу.** Пишуть нам: Ав... тобус перевозової фірми „Барбара“ з Битько... ва, що курсує на лінії Богородчани—Станисла... вів, влетів дня 27. вересня рано з цілим розго... ном у придорожний рів і перевернувся. Багато подорожних потовклося, кількох є поважно поранених, м. ін. Ткачук з Лисця та Е. Когуто... ва з Богородчан. Покликана телефонічна рятун... кова стація у Станиславові відмовила вислати рятункового воза, бо „рятунковий віз є тільки для міста“... Зате не відмовив помочі богород... чанський нотар М. Мосора, котрого приватним автом виїхав на місце випадку лікар д-р Пасіч... няк та подав раненим першу поміч. На місце зїхала воєвідська комісія для ствердження ви... ни випадку.

— **Асекурація коров.** Союз хліборобських і за... рібково-господарських кооператив у порозумін... ні із заведенням взаїмних обезпечень пригото... вив плян обезпечувати корови молочарськими кооперативами з реасекурацією в загальному заведенні взаїмних обезпечень. В цій справі дер... жавний уряд контролі обезпечень висловив дум... ку, що таке обезпечення дасться зреалізувати Молочарські кооперативи, що належать до Со... юзу хліборобських і зар.-госп. кооператив, згур... тували коло міліона коров. Члени молочарських кооператив стараються виплекати як найбільш молочні корови, яких ціна йде вгору. Тому для рільника є дуже побажаним забезпечити себе перед стратами наслідком помору цінного мо... лочного інвентаря.

— **Архитект побив ксьондза.** В Сокалі скла... лася скандальна подія. Архитект Оборський по... бив прилюдно недалеко костела римо-кат. па... роха. На образливі слова священника архитект штовхнув його в груди, вдарив кілька разів у лице а вкінці побив шкіряною текою по голові. Бійка викликала в місті велике враження. Спра... ва пішла перед суд.

— **Бузувіри.** Петро і Ян Гладишевські вертаю... чи з Камінки Струмилової до Ясениці Поль... ської, знищили придорожний хрест. Коли прий... шли до Ясениці, Петро відобрав собі життя, стріляючи до себе з кріса, а Ян утік і скриваєть... ся досі.

— **Присуд на душогубів.** Перед судом при... сяжних у Перемишлі відбулася розправа проти учасників бандитського нападу в Юречковій пов. Добромиль, де вбито Мечислава Прашіля, сина львівського лікаря, управителя місцевої молочарської кооперативи. Суд засудив Петра Лазаря на кару смерти, а Казимира Дзюбяна на досмертну вязницю. З уваги на злагіднюючі об... ставини смертну кару, вимірену Лазареві, суд перемінив теж на досмертну вязницю. Спільнич... ку душогубів, Анастазію Потоцьку звільнено.

М. ЮРСЬКА. 5

Серед сонця й дощу — горами.

(Докінчення.)

Хоч пора несприятлива, але в горах багато людей. Що хвилини подибуємо туристів-чехів. Перекидуємося привітами і своїми спостереженнями про погоду та взаємно бажаємо собі щасливої дороги. Мряка знов починає гуснути й знов (о, горе!) посипалися „крупи“. Тим разом ще більші, ще вагальніші. По граді полило дощем, та це не був уже дощ, тільки одностайні плахти води, що промочують нас до нитки. На одному з верхів сідаємо під скалою і обмірковуємо ситуацію. Дальша мандрівка показується неможливою. Під дощем ожила трава і вирівняла заглу... бини стежки, так, що не тяжко заблукати. З мапи теж мала потіха, бо на віддаль ремени все топить... ся в мряці. У таких умовинах не дібємося до За... росляка. Краще, поки ще час, вертатись до схоро... нища під Попом-Іваном. Не можемо довго сидіти у свому сховищі, щоб не замерзнути. У черевиках і за плечима мокро, а вовна беретів і курток уся з тонесеньких волосинках інею. З поспіхом вибі... гаємо зпід скелі, бо здається нам, що недалеко десь глухо гомонять людські голоси. Певно — чехи, що недавно розмовляли з нами.

На кілька кроків напроти нас із мряки вири... нають дві постаті. Про щось питають, але за шу... мом не чуємо добре. Підходимо ближче. Тепер ми ...ємо питання, але знов не можемо порозу... мітися.

— Ви чехи? — питаємо вже по чеськи.

— Свонд? Ми поляци! — відрубує різко го... лос з мряки.

Ах, так! Але на всякий випадок чогось їм треба, бо про щось питають. Довідуємося, що з Зарosляка йдуть на Попа-Івана. Якто? Мають іти у протилежному напрямі, як ми, а вийшли з тої самої сторони. Пояснюємо їм це. Зденервованим рухом у цілу ширінь розтягається перед нами мапа й палець з гарним перстенем починає їздити по папері.

— Вишлісьми стонд, естесьми тутай, мами ісьць в тим керунку! — скандує як з книжки.

Стараємося пояснити, що в таких умовинах мала користь з мапи, коли не маємо компасу, але даремний труд. Зпід ясних вій, припорошених на кінчиках інеєм, дивляться самовпевнено сиві очі.

— Милі сен пані! Єстем офіцерем в резерве і мам доброн орєнтацєн!

Цей арґумент остаточно замикає нам уста, але повідомляємо їх, що вертаємося до схорони... ща. Вониж, якщо схочуть іти в тому напрямі, який уважають за правильний, вернуться на Го... верлю. Лишаємо їх на дощі серед роздумувань. При такій погоді краще булоб іти в більшому гурті, але з цими людьми тяжко порозумітися. Приспішуємо ходу, щоб, борони Боже, знов не стрінутися з ними. Але ще щось більше додало скорости нашим крокам: покотився горами гуркіт грому. Мати Свята! Буде пекло, як буря зачне кидати вогненними стрілами! Не тяжко тоді за випадок! — І перший раз за ввесь час нашої ман... дрівки прийшов нам на думку світ, що його ми по... кинули на долах. Перший раз у горах, що все до... давали нам крил і заспокоювали прагнення вели... чі, відчули ми свою самотність. З усіх сторін хма... ри: зправа, зліва, над головою, під нами — тільки на два кроки малий кусень землі перед очима.

Збічам підносимося вгору, але не маємо ча... су, щоб звільнити марш. Відкись щераз узялося стільки сили. — У хмарі знов гуркотить, але під нами і по протилежній до вітру стороні. Може бу... ря не дійде до нас. Мовчки йдемо — нема часу ді... литися думками.

Нараз, якби хтось прошив мене стрілою: за плечима коротко скрикує моя товаришка і мов підкошена присідає на камені. Вмить я коло неї, уся у тривозі без думки.

— Що тобі?

— Не можу йти — каже устами, що трем... тять.

Це вже не жарти, коли забракло сил цій за... гартованій у трудах людині.

Що тепер почати ? — Передовсім відпочинок, а потім...

— Цо сен стало? Длячего пане не ідон?

Знов вони! Ще їх тут треба!

Але не реаґую, коли енерґійні руки без пи... тання здіймають з ремен товаришки наплечник і обтуляють її коцами. Кілька платків цитрини привертають їй усміх і румянці на лиця. І я мимо... волі теж мушу всміхатися, бо з бездонних кишень сиплються щораз то нові ліки: морелі, цукор, ци... трина. Требаб на це не одної, а кількох хорих. — „Можемо вже йти“. Дурниця, що гремить дальше, а дощ до червоности позбивав нам лиця та руки, байдуже, що з носа й бороди біжать струмки води. Я мало не скачу з радощів, бо моя товаришка знов, як передтим: зрівноважена, погідна, тепер дрібку збентежена надміром опіки невадійних санітарів. Не помагають ніякі протести: її наплеч... ник опиняється на широких плечах одного з „типів“.

Обережними кроками посуваємося вперед. Розмова не вяжеться. З трудом видобуваємо слова. Поправді кажучи, почуваємося упокорені до дна неприємною пригодою, що змусила нас приняти поміч від перших з краю типів. Як радо втеклиб ми тепер до якої стаї, бо зовсім не всміхається нам перспектива нічлігу під одним дахом, але деж шукати її у мряці? Воєж відхаємо з полек... шою на голос рога, що скликує до схоронища за... блуканих туристів. Нарешті вже кінець ...

— Вовки в Костопільщині. На терені костопільського повіту появилися вовки, що перейшли із Совітів. У селі Мишаково два вовки роздерли вола на пасовиську. Також в околицях Слонима появилися вовки та дики і роблять великі шкоди в худобі та бараболях.

— За невшанування марш. Пілсудського. У Вильні відбулася 12. травня ц. р. на вулиці така сцена. В часі жалібної маніфестації в честь марш. Пілсудського на гук гармати всі прохожі відкрили голову і пристанули на місці. Тільки гр. Ян Дрогойовський, землевласник із Чесанова, не скинув капелюха, ідучи вулицею далі. Тоді два старшини, майор і капітан, заступили йому дорогу і зробили відповідну замітку. У відповідь на це гр. Дрогойовський заявив, що ніхто не має права змушувати його до того. Його відвели до поліційного комісаріяту, де списано з ним протокол. Епільоґ цієї справи розіґрався недавно в старостинському суді, який засудив гр. Др. на 10 зол. гривни, з заміною на 2 дні арешту.

— Засуджений кинув кріслом на суддю. В апеляційному суді у Вильні відбулася тому кілька днів розправа проти трьох злодіїв, засуджених за ріжні мешканеві крадежі на більші кари вязниці. Коли апеляційний трибунал зменшив ті кари, але все таки дав їм по 5, 6 і 7 літ вязниці, засуджений на 5 літ Козьол вхопив тяжке дубове крісло і кинув ним на предсідника трибуналу. Одначе крісло зачепило за оборонця засудженого і впало перед столом трибуналу, наслідком чого суддя врятувався. Козьола, що засипав предсідника трибуналу лайкою і погрожував йому руками, обезсилило вісьмох поліцаїв.

— Український павільон на канадійській виставі. В Торонті відкрито 28. м. м. канадійську виставу, на якій є окремий український павільон. Його відзначено українським та британським стягами, жовто-блакитним щитом і написом. Саля павільону має теж сцену на концертові виступи, що притягають увагу гостей, які сотками навідуються до українського павільону, щоб оглянути виставлені ручні роботи українських жінок, чудові вишивки, килими, різьби тощо. В ряді виступів на сцені павільону канадійська преса відмітила дуже вдалий виступ молодих танцюристів-дітей зі школи танків Авраменка, концерт хору Народнього Дому, „Параду Української Ноші". В місцевій пресі з нагоди українських виступів на Виставі було багато статей й ілюстрацій.

— Відкрили гріб митрополита. Большевицькі „Вісті" повідомляють, що підчас археольоґічних глядань у Софійському соборі в Києві, який перемінено на музей, відкрили багато гробів з 17-го і 18-го століття. М. ін. знайшли гріб митрополита Сильвестра Косова з 1657. В північній вежі собору відкрили багато фресків зі світськими темами.

— Дентистичний кабінет на розїздах. Адміністрація стейту Індіяна завела новину з ділянки гіґієни, що стрілася з загальним признанням суспільних і лікарських кол. Є це амбулянс зі звнутрі вмонтованим (?) уладженим дентистичним кабінетом. Амбулянс обїздить містечка і села стейту, а лікарі дентисти, що ним їдуть, безплатно виривають зуби і лічуть дітей бідних родичів.

— Мід ліком на серце. Німецький лікар д-р Цайс пише про такий випадок: в 70-літньої жінки, якій зовсім не помагали препарати з діґіталісу (лік, що посилює діяльність серця), настало загальне поліпшення, коли вона почала вживати щоденно по кілька ложок меду. В нашому тілі — пише д-р Цайс, — є один мяз, що не знає відпочинку: це є серце. Природно, що того працівника треба добре підпомагати. Тому, що серце є мяз, йому треба давати такий харч як ґліґоден. Серце забитих звірят можна вдержати при житті кілька днів, коли до розчину звичайної соли дамо трохи овочевого або виноградного цукру, що є в меді, та якусь частину мінеральних сполук. З того виходить, що для серця якраз підійде як лік мід. Я приписую його при слабій діяльности серця. Булоб нерозумним так напруженому в праці серцю не давати харчу і наніч. Тому я раджу всім хорим на серце перед сном випити шклянку цитринової води з медом. Це можна повторити і по пробудженню вночі. Однак не можна прирівнювати мід до цукру, що подразнює шлунок, викликує збільшене виділювання з тіла вапна, а серце потребує сім разів більше вапна, як кожний інший мяз. Мід успокоює нерви й дає спокійний сон.

Зі судової салі.

ХРЕСТИКИ У ФОРМІ ТРИЗУБА КАРИГІДНІ.

В липні 1935 р. відбувалася церковна місія у громаді Коссів, чортківського повіту, де управляє парохією молодий священник о. Михайло Вовчук. Як звичайно це діється, Місія закінчилася посвяченням памятного дубового хреста, який закопали на подвірі коло церкви, а перед закопанням того хреста вірні прочани, присутні підчас того релігійного обряду поприбивали на хресті кілька тисяч посвячених медаликів. На весну 1936 р. зайшов до о. Михайла Вовчука місцевий комендант постерунку, який звернув увагу о. Вовчукові, що на місійнім хресті у віддалі 4 метрів від землі є уложені медалики в формі тризуба і візвав о. Вовчука, щоби той ті медалики усунув, бо інакше постерунок зробить на о. Вовчука карне донесення до повіт. староства в Чорткові. о. Вовчук заявив згаданому постер., що медаликів усунути не може, бо це посвячені річи, тих медаликів він до хреста не прибивав і [illegible] не цікавився, а до усунення медаликів з хреста мусить мати дозвіл з Епископського Ординаріяту у Станиславові. В якийсь час потім повітове староство в Чорткові покарало о. Михайла Вовчука за те, що він казав вибити на місійнім хресті тризуб як герб України і помістив його на тім хресті на публичний вид згідно з арт. 18 права про переступства гривною 50 зол. Проти того карного наказу вніс о. Михайло Вовчук через канцелярію свого оборонця д-ра Михайла Роеляка, адвоката в Чорткові, спротив до окружного суду у Чорткові і навів на свою оборону те, що прибиттям медаликів через вірних прочан на хрест місійний не цікавився, бо поодинокі вірні самі велику скількість посвячених медаликів прибили на той хрест, що на хресті нема жадного тризубу, а тільки в одному місці є медалики так прибиті, якби у формі трираменного свічника, який зовсім не відповідає тризубові. Окружний суд у Чорткові не взяв на увагу спротиву о. М. Вовчука, признав його винним переступства з арт. 18. права з мотивів, що обвинувачений допустився переступства в той спосіб, що як місцевий парох у Коссові від 1935 до кінця травня 1936 потурав тому, щоб медалики поміщені на цвяшках вбиті на [illegible] місійного хреста творили тризуб як герб, і коли домагались від нього, щоб він це усунув в осени 1935 р., то зробив це щойно у травні 1936. Через те обвинувачений показав прилюдно і демонстраційно нехіть і легковаження до польської держави і за те засудив його суд на кару гривни в квоті 100 зол. з заміною на кару арешту 5 днів, та на кошти і судову оплату 10 зол. У мотивах вироку міститься такий уступ: „że umieszczenie trójząba, który jest herbem Ukrainy na krzyżu miało na celu symboliczne przedstawienie [illegible] mieszkańców dawnej t. zw. Zachodniej Ukrainy, a to w tym celu, by tem demonstracyjnie okazać niechęć Państwu Polskiemu nie może ulegać wątpliwości."

Проти того присуду заповів оборонець о. М. Вовчука касацію.

ПРОЦЕС ЗА КРЕШОВИЧІ.

В понеділок 28. ц. м. зачався перед окружним судом у Ряшеві процес за кріваві події у звязку зі страйком в Крешовичах. На лаві підсудних засіло 18 осіб, а саме: А. Сопель, А. Носик, Ст. Пікула, М. Романик, П. Пацура, П. Г[illegible]щак, А. Кача, А. Лялович, К. Малях, І. Земба, І. Жила, В. Павловський, С. Тихий, І. Целек, Я. Фудала, П. Камінський, О. Носик і І. Худ[illegible]. Розправу веде о. с. д-р Гарновський, обвинувачує прок. Мразек, боронять: м-р Кльоц, д-р Ел[illegible]ський і Вілюш з Ряшева та д-р Гросфельд з Перемищля. До розправи покликали 100 свідків.

Прокуратор обвинувачує Адама Сопля і тов. в тому, що в дні 2. липня брали участь у збр[illegible]

надійній крутанині, якби з завязаними очима. Почуваємо, що дійшли до вершку всяких вигод, коли врешті можемо перебрати суху одіж. Відразу вступає в нас інший дух. Передовсім „не випадати з форми".

Сходимо до їдальні і замовляємо чай. Трохи дивуємося, коли з чемним поклоном підходять до нас наші нові знайомі, хоч ми майже були на це приготовані, бо вже почали вважати їх своїм неминучим призначенням. — Вони раді, що бачать нас у добрих настроях і тішаться, що ця ціла історія прийняла такий оборот.

Дивимося та очам своїм не віримо. Чи це можливе, щоб ці всміхнені обличчя з рядами білих зубів належали до цих самих бундючних завадіяк, що їх ми стрінули в дорозі?

Вони вдоволені, що могли нам зреванжуватися за те, що ми справили їх помилку.

Дивуємося щораз то більше. Як за короткий час могла зайти з людьми така зміна? Просто, якби їх хто підмінив. З ними можна навіть зовсім цікаво розмовляти, без страху, що небавком забракне теми. Скора, рубана вимова зчеська і місцями німецька фразеольоґія. Значить вони зі Шлеська.

Вони ґорґульковці з крови та кости, але більше знають зах. Карпати, бо самі зі Шлеська (не потребують говорити). У Чорногорі вони вперше побачили багато цікавих помічень. Дивуються, що серед тутешнього населення така висока національна свідомість. Кого не поспитали, кожний виразно зазначував свою українську приналежність. Чудовий нарід, тільки чомусь непривітний і малоговіркий (!). Їх „ґурале" зовсім інакші. Врештою вони чули, що тут бувають грабежі й напади, тому не забули узброїтися. На доказ цього появляються два бравнінґи і критий фінський ніж. Чи це правда, що тут так небезпечно?

О так! І ми теж узброєні, лиш трохи скромніше, бо маємо коло себе тільки... ніж до краяння хліба.

Гутірка затягається до пізна. Увесь час крутимося коло безконечної теми: поляки—українці. Наші співбесідники стемперовують свої „курерківські" арґументи, тому можливий пристойний тон і спокійна дискусія. Під кінець вечора тихцем признаємо, що властиво нічого не можемо закинути цим великим ясноволосим хлопцям, крім одного: вони... не українці. Безпосередні, повні життя, з природним дотепом, часами дещо первісні, зате із власним стилем.

У схоронищі аж гуде від людей. Кожному здається, що має найбільші туристичні осяги, бо це немала штука вийти цілим із сьогоднішньої погоди. Спальні переповнені вщерть. Справжнє збіговище. Годі, щоб утихомирилося, навіть тоді, коли гаснуть світла.

Два крикливі мужеські голоси, що ще в їдальні вибивалися зпоміж усіх, безцеремонно провадять дальше свій діяльоґ, якби на салі не було більш нікого. Дехто пробує опонувати. Виявзується перепалка. Сиплеться град горячих слів, пікантні епітети й не знати чому — дотинки у сторону жінок.

Хтось виясню є причину ненадійної авантури. Два геройські туристи для звеличання своїх подвигів потягли „монопольки" й тепер у войовничому настрою. Поволі стихають розмови.

Але на протилежному боці знов ворушиться. Несміливий стогін переходить у болісні зойки.

— Збишек! Ратуй, умєрам!

— Добже ці так! Поцо пілесь.

Витрачують свою енерґію і вкоротці „хорий" хропе, як забитий. — Гидь мерзотна! Як сміє входити в людське товариство? Чи це може один з претендентів до „культуртреґерства"?

На другий день, як на побоєвищі. Найбільше пошкодовані ті, що мали вночі веселе сусідство. Короткозорий добродій находить тільки половину свого пенсне, а одна з дівчат у розпуці ломить руки над своєю вітрівкою, що вночі послужила за стирку до підлоги. Рух, порахунки, видавання.

Не дивимось на те, що дощ паде далі і скоро покидаємо це крикливе, брудне гніздо. До нас прилучуються „хлопці із Шлеська". Зрікаємося Чорногори і в соромному відступі спускаємося вділ до Дземброні й Жабя. Розгулялися води! І диких підскоках біжать з гір спінені потоки з ріки. Повні вуха шуму. Сходити вділ тепер такий, як пнутися підгору. Ховзаються по мокрому камінню підкуті обцаси. Ще більший клопіт з потоками. Не вміємо скакати, як шлеські спортовці, а кладки — Бог вість де. Скидаємо черевики і босоніж бредемо на другу сторону. Треба завзято боротися, щоб не датися неугаваним [illegible].

Промоклі і заболочені до колін доходимо до Жабя. Тут находимо в порівнянні з попередніми — королівський нічліг у туристичному схоронищі [illegible] школі. Відбиваємо собі відпочинок за дві ночі.

На другий день погода знову без зміни. Хлопці намовляють заждати ще „хоч" день, але ми вже стратили віру в поправу ситуації. Маємо вже до зуха несяклої водою одежі, мокрих ніг, западів. „Коби скоріше з гір Карпатів"...

В Жабю розходяться наші дороги. Вони йдуть до Косова, ми на Ворохту. Прощаємо цих дивних знайомих і обіцяємо вибратися „колись" у Шлеськ. Але покищо нам туди ще далеко. Є ще чудові бойківські пралиси, цікава Лемківщина, а потім... У мріях можна думати навіть про Крим і про Кавказ.

Присилайте передплату!

... вих, які мали на меті побиття поліцаїв і насильне звільнення арештованих провідників страйку.

В понеділок стягнули з підсудних персонали, відчитали акт обвинувачення та переслухали підсудних. Всі вони, крім одного, признаються до закинених проступків. По переслуханню підсудних розправу відложили до вівтірка. У вівторок переслухували свідків.

——o——

З кіна.

Кіно „Палас": „Я д з я".

Польська комедія із Смосарською, про яку кажуть афіші, що вона й досі залишилася передовою зіркою польського фільмового виробництва. Комедія з легкою, дотепною інтригою, в якій мачав пальці відомий гуморист Фр. Ярошевич. Дві фірми, що виробляють ситківкові ракети, суперничать одна з одною. Велика фірма із грішми та впливами хоче побити свого малого, але небезпечного конкурента — інтригою. Чисто купецька інтрига переміняється випадково у любовну, навіть у кохання з великою буквою. Амант — Жабчинський, амантка — Смосарська, першорядний характеристичний актор — Зніч, що тримає на своїх плечах увесь гумор фільми. Помагають йому Цвіклінська та Селянський. Є у фільмі кілька веселих сцен з доброю інтригою і кілька дотепів, — зрештою все це погідне, без великих претенсій, для загального вжитку некінової публики.

Кіно „Апольо": „Грішник ненароком".

Афіші не брешуть: Америка відкрила нового великого коміка. Джо Бравн — має гумор типового циркового кльовна у великому стилі. Це не гумор поважного Чарлі Чапліна, що сумує і витискає сльози, після сцен повних реготу. Джо Бравн має саму пику так розрізану, кого уст, що коли починає усміхатися то мимоволі бачимо перед собою найкращих циркових блазнів, які справді вимирають. Сам сюжет цієї фільми банальний — історія акторської пари з малого кабарету, що люблять одне одного і одного дня роблять несподівану карієру, перейшовши до великого театру на Бродвею. Від великих долярів починає на мить псуватися ідеальне подружжа, щоб на кінець вийти переможно. Все це може навіть нудне. Зате ті дві сцени, де Джо Бравн танцює, вартні того, щоб подивити незвичайне мистецтво ніг цього гумориста — гротескового і наскрізь оригінального.

ДИВОГЛЯДИ.

„РОЗРУЧИНОВІ ПЕРСТЕНІ".

В Парижі почали носити жінки перстені з темної платини на малому пальці правої руки. Це знак, що вони зірвали з нареченим. Як довго треба носити такий перстень? До найближчих заручин. За кілька літ почуємо напевно про парижанку, що має збірку 200 чи 2.000 таких „розручинових" обручок.

БІДАК-МІЛІОНЕР.

У Капштаді помер у 71. р. життя відомий усім вуличний жебрак Панайотіс Вафідес, грек. Коли він занедужав, не хотів кликати лікаря, кажучи, що не має за що. Його сусіди мусіли його годувати. Коли вмер найшли при ньому на 65.000 фунтів копальняних акцій.

ДЗВІН ДОБРОГО НАСТРОЮ.

Є такий американський поет — Гавельок Роб. Не всі його знають, але він таки добрий поет. Має він, як кожен поет, багато примх, але завдяки останній стане мабуть славніший, ніж завдяки своїм віршам. Має він замок у середневічному стилі над берегом Онтаріо. (Купив його не за свої вірші.) У цьому замку повісив він собі великий дзвін, вагою одної тонни, вартости 1.000 долярів, що має приємною мельодією вводити його у добрий настрій. Він рішив, що буде відчиняти вікна своєї кімнати із дзвоном, щоб теж усі прохожі могли змінити свій поганий настрій на кращий.

ПЯТЬ ПОКОЛІНЬ НА УРОДИНАХ.

У німецькому місті Найштадті біля Кобургу святкувала свої уродини 83-літня Іда Бауер і того дня були в неї — 11 дітей, 90 внуків, правнуків і праправнуків, разом пять поколінь, усі живі.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

Перед концертом М. Дуди.

З нагоди заповідженого концерту нашого співака М. Дуди на 2. жовтня, подаємо жмут інформацій для ширшої публики.

М. Дуда, родом з Калущини, старшина У. С. С. Після війни виїхав на чужину, де попри технічні студії вишколював голос у ріжних співацьких школах, а при кінці у „Майстершуле" Б. Розенкранцової у Празі. Вже в часі студій брав участь в імпрезах у Чехословаччині з великим успіхом. Скінчивши школу виступав на ріжних сценах у Чехословаччині.

Ось винятки з головніших чужих критик.

1) Карльсбадер Тагблят", 12. 8. 1933:

...М. Дуда диспонує повної сили голосовим матеріялом, який і в найвищих позиціях не тратить нічого ані з далекосяглости, ані свого металевого блиску, ані з сили. Публика приняла його з ентузіязмом. Було би побажане, щоб відвідав Карльсбад і поза сезоном...

2) „Марієнбадер Тагблят" 1. 9. 1933:

...З запрошених на кінцевий симфонічний концерт вибився М. Дуда на перше місце завдяки свому гарному, в нинішних часах рідкої барви голосові та ще більше його темпераментній і глибокій інтерпретації арій (Каварадосі а-моль, Каня е-моль) а головно у гнучко, хоч з вервою поданій „Матінаті", яку на бажання публики заспівав без проби під умілою рукою кап. Кунца. Публика змусила мистця повторити вище згадані точки.

3) „Альгемайнер Фремденблят" 31. 1. 1935:

У ферстрівськім концерті вибився на перше місце М. Дуда. Його гарний металічний голос у чеських і в українських народніх піснях викликав у публики гарячі оплески. Не треба бути великим критиком, щоб М. Дуді не пророкувати велику співацьку будучність.

4) „Альґ. Фремденблят" 16. 5. 1936:

На Франківськім концерті відспівав знаний український тенор М. Дуда кілька пісень, з яких передовсім захопили авдиторію українські народні пісні. Але також й арією Сметани доказав М. Дуда, що він є співаком поважної школи та якости.

5) „Прагер Абендблят" 4. 4. 1936.

Концерт Дуди. У великій салі празької міської бібліотеки виступив М. Дуда з вечором пісень та арій. У повній виразу інтерпретації мистця, який розпоряджає вишколеним, теплого тембру органом, у добре і влучно вибраній програмі осягнув заслужений успіх...

6) „Нар. Політіка" 16. 4. 1936:

Важне для тих, які шукають тенорів. 3. 4. дав по добрій підготові вечір арій і пісень у великій салі міської бібліотеки М. Дуда. Є це справжній геройський італійський тенор, вирівняний у цілій ширині діяпазону. Вміла і глибоко продумана інтерпретація арій і пісень викликувала у численної публики бурю оплесків. Успіх мистця є тим цінніший, що він не завагався по ефектовних оперових аріях, у першій частині програми, як українець популяризувати менше нам знані українські композиції, безперечно тяжкі для співу і інтерпретації та менше ефектовні, які в його удатній з музикального боку інтерпретації не минулись з ціллю і тим більше змiцнили загальний успіх вечора.

——o——

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя „Р. Ш.". Мин. неділі відбулись Заг. Збори кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича при досить численній участи членів. По звітах Старшини й ухваленні абсолюторії приступлено до вибору нової Старшини, в склад якої увійшли: посол д-р Волянський як голова і д-р Бих, проф. Бойцун, п-і Грушкевичева, дир. Макогон та м-р Диденко як члени; їх заступники: проф. Повх, дир. Сеницин і Литвинович. Контр. Комісію вибрано в складі: дир. Вісневський, дир. Трач і п. Мазурок, заст. інж. Пиндус та інж. Дутко. Крім того вибрано делегатів на Зїзд „Р. Ш." у Львові й Заг. Збори Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.".

Заг. Збори „Базару". Мин. суботи в салі „Бесіди" відбулись Заг. Збори кооп. „Народній Базар і Українська Книгарня". На Зборах радили над одним: як рятувати кооперативу перед упадком. У дискусії вириняли ріжні пляни, та всеж таки зібрані нічого конкретного не дізнались. Віримо, що сама дирекція запобіжить злу, бо треба конче вдержати ту потрібну установу при житті.

Концерт Дуди. Дня 3. X. ц. р. в салі „Сокола" виступить з одним концертом опер. співак п. М. Дуда. **Б. Л.**

——o——

Спорт.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — РАЗ ДВА ТРИ 1:1 (0:1).

Змаг. за мист. А-кл. Ворота добув Жеребецький. Суддя п. Тумідайський. Склад: Андрішин І, Семків, Андрішин II, Зубяк, Керинкевич, Демянчук, Лiськевич, Жеребецький, Данів, Урсаків II, Кулібо.

В других з черги змаганнях за мист. А-кл. вдалося Проломові „проломити" фатальну форму й фаму з коломийської виправи. Дружина врешті обтрусилась з А-класової треми і зловила „другий віддих" — той необхідний у грі з кращими суперниками. Віримо, що наша молода дружина розробить ще в цьому сезоні свій пунктовий капітал так, що не мусітиме боятись у весняній рунді за спадок.

Щодо самої гри, то стояла вона сливе втєсь час під знаком переваги Пролому, що в другій частині ще зросла. Тоді було гарно лише задивитись на формацію Р. Д. Т. й атакові Пролому. Наша дефензива мерла з безробіття. А проте вислід — ледви ремі. Причина — брак рутини у змагунів Пролому й десператська оборона противника. Позатим страшне озеро (читай: грище) і суддя, що, здається, міг взигнути костюм РДТ і грати проти Пролому. Не знаємо чи станисл. судді, які „обєктивні", чи так зле суддюють? Вкінці коротка клясифікація грачів. До найкращих належали: Демянчук у помочі й оба оборонці та воротар. Далі на одній висоті: Керинкевич, Данів і дебютант Жеребецький, що дуже притомно добув ворота. Ліськевич отвирає третю групу, що вміщує в собі працьовиту решту. А назагал була гра жертвенна, спокійна та продумана, — те, чого не було в Коломиї.

На цьому місці нотуємо приємний жест нашої ремісничої молоді. Т-во „Зоря" вирядило на грище свою дуту орхестру, що привітала українську дружину в екстракласі привітальним маршом. **Осип Новицький.**

Пролом II — Раз Два Три II 5:5 (2:3). Змагання за мист. Б-кл. Воротарі обох дружин „подбали" за такий високий вислід. В Проломі добре грали: Чаплинський на обороні, Павлюк на сер. помочі, в нападі Гриньків і часами добре заграває Кантор, що назагал є лінивий і штивний. Ворота добули: Гриньків 2, Пилипів, Федик і Лесюк. Суддя п. Квецінський взірцевий. **Б. Л.**

Ревера — Гірка 1:1. Мист. А-кл. Змагання перервані на 17 мін. перед кінцем з причини темноти.

Погонь — Покуце 5:1. Мист. А-кл. Сподівано програна Покуття.

Сьвіт (Монастириська) — Гакоаг 2:1. Мист. Б-кл.

Бескид (Надв.) — Чорногора (Коломия) 3:0. Мист. Б-кл. вирішив Бескид у Коломиї певно в свою користь і тепер є на другому місці в табелі з однаковою кількістю пунктів з Бистрицею (Надв.). **Б. Л.**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

WIADOMOŚCI LWOWSKIEJ IZBY ROLNICZEJ. Rok III. № 5, Lwów, 15. września 1936.

WIADOMOŚCI ROLNICZE, Wydawnictwo Lwowskiej Izby Rolniczej. Rok III., № 38 z 27. września 1936.

SYMPOSION, przegląd piśmiennictwa świata. Lwów, wrzesień 1936. R. III., zeszyt 8 (14).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
Теребовля:
30. IX. Циганський барон.
1. X. Муж двох жінок.
2. X. Лев в Абісинії.
3. X. Інваліди.
4. X. Вій.
З Теребовлі відвідає театр Грималів і Скалат.

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом Б. Блавацького.
Битків: „Камо грядеши“ (Quo vadis).
30. IX. „Голгота“.
З Биткова театр іде до Станиславова.

Великий Театр:
Середа, 30. IX. год. 8. веч. Гостинний виступ Парнелевого балету.

Театр Ріжнородностей
Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Грішник проти волі“.
АТЛЯНТИК: „Царевич“ з Мартою Еґерт.
БАНДК: „Провокатор Азев“.
ГРАЖИНА: „Рітмайстер фон Верфен“.
КАЗИНО: „Маєрлінґ“.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи“ з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар“ з Шерлі Темпль.
МЕТРО: „Пісняр Варшави“ з Е. Бодом, Вальтером, Зничом і додатки.
МІРАЖ: „Нуждарі“ обі серії.
МУЗА: „Познайомились у Монте Карльо“ з Ліліяною Гарвей.
ПАКС: „Авд, вічний мандрівник“.
ПАЛЯС: „Ядзя“ зі Смосарською.
ПАН: Останні роман короля (вперше у Львові).
РАЙ: „Недокінчена симфонія“ з Мартою Еґерт.
СВІТ: „Недокінчена симфонія“.
СТИЛЬОВЕ: „Люди у тунелі“ і ревія.
ТОН: „Пат і Паташон, як вязні“.
УТІХА: „Американські авантюри“ й ревія.
ХИМЕРА: „Панове в циліндрах“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Ватикан“

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 30. вересня 1936.

Віденьь (506,8) 14.00. Два фортеп., 17.10 Сучасна австр. музика, 19.55 „Електра“ оп. Р. Штравса, 21.45 Розр. концерт, **Братислава** (298,8) 19.20 Словацькі пісні, **Прага** (470,2) 19.10 Словацькі пісні, 19.50 Військ. орх., 22.15 Хоральні пісні, **Париж** (1648) 11.00 Розр. концерт, 17.30 Симф. музика, 20.00 Муз. мандрівка по Европі, 20.42 „Анфан Ферi“ драма Коди. **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 18.10 Пісні й мельодії, **Берлін** (356,7) 14.15 „Розр. муз.“, 20.45 „Папільон“ Шумана на форт., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 15.15 Розр. музика, 20.15 Соната ф-моль Брамса на форт., **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 13.30 Сп. ресіталь, 19.20 Скрипка, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Орх. концерт, 22.00 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Розр. музика, 22.00 Пісоньки.

Четвер, 1. жовтня 1936.

Віденьь (506,8) 12.00. 13.10 Концерт, 17.20 Малерові пісні, Левенштайн (мецосопран), 17.10 Форт. ресітаь, **Прага** (470,2) 11.05 Розр. концерт, 17.45 Муз. вид. для дітей, 20.05, 22.30 Концерт, **Париж** (1648) 9.30 Орг. музика, 20.00 Спів, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, 20.00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Шопенівський концерт, 20.10 Великий танковий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Віольончеля, 19.00 Веселі мельодії, **Будапешт** (549,5) 17.00 Популярні пісні, циг. орх., 22.15 Сальон. муз., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. концерт, 17.15 Форт. і вок. квартет, 20.45 „Мару“ оп. Рабода.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 30. вересня 1936.

6.30 Раннішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Гутірка для малих дітей: „Летять, летять, відлітають“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Культурні курйози Львова, 12.12 Полудневий денник, 12.23 Грігова хвилина, гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Незвичайні пригоди Андруся і Федя“, 17.15 Попул. музика з гр. пл., 17.00 Розр. концерт, 18.00 Спогади з життя Виспянського й Реймонта, 18.10 Сільва рерум, 18.15 Вояцький хор, 18.35 Актуальні теми конячча, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Реклям. концерт, 19.00 Актуальна гутірка, 19.10 Концерт симф. орх., 20.00 Сібеліюс: Симфонія, з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Форт. квартет Роб. Шумана, с-дур оп. 47, 22.00 Спорт. вістки, 22.15 Чого вухо забажає, легка муз. авд., муз., спів.

Четвер, 1. жовтня 1936.

6.30 Раннішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. порадник для всед. шкіл, Беньковська сопран, діт. хор, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Штраус-Бенацки: Вийми з оп. „Козакова“, гр. пл., 12.13 Полудн. денник, 12.23 Концерт сальон. тріа, 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Для відпочинку, легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Пригода в жовтні, для ст. дітей, 16.00 Шуберт: Секстет ф-дур оп. 166. 1645 У 20-ліття димісії Й. Пілсудського з команди І. бригади леґіонів, 17.00 Концерт солістів, скрипка, спів, форт., 17.50 Там, де хліб, це приємак, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Будуймо школи, 18.15 Оперетко ві дуети, з гр. пл., 18.25 Літер. хвилина, Нові поезії Ст. Роговського, рецит. автор, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 19.00 Театр Уяви: „Мій синок“, 19.35 Концерт нар. капелі, спів, 20.35 Техн. скринька, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Забуті пісні у вик. Перковської-Крисевичевої, сопран, у супроводі форт., 21.30 Концерт хору катедри в Познані, 22.15 Спорт у Хожові, 22.25 Спортові вістки, 22.30 Танкова музика з гр. пл.

До відома кандидатам до молочарської школи „Маслосоюзу“.

Подаємо до відома, що кандидати, які схочуть вступити до Молочарської Школи „Маслосоюзу“ у шк. році 1937/38 мусять, згідно з постановами нового молочарського закону — відбути перед прийняттям до школи принайменше однорічну практику в одній з молочарень Маслосоюзу.

Новий шкільний рік почнеться 1. жовтня 1937 р. і до того часу кандидати мусять мати укінчену практику. Дозвіл на відбуту практику дає тільки Дирекція „Маслосоюзу“.

18 94 1—2 Дирекція „Маслосоюзу“.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.88—89.45, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Долари кан. 5.30.50 — 5.37.45, Фунти англ. 26.33 — 26.17, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони данські 117.54 — 116.70, Корони норв. 132.28—131.30, Кор. шв. 135.68—134.70, Марки фін. 11.61 — —11.30, Марки нім. 135 — 133, Шил. австр. 99—98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 105, 105.50, Цукор 18 Вугоіль 15.75, 15.50, Ліпльпоп 14.50, 13.75 Моджеів 6.75, Островець 32, 31.50, серія 6, Стараховичі 37, 36.50.

Папери.

3 інвест 1. ем. 63, серії 76, 2. ем. 64, серії 78. 5 конв. 50, 6 дол. 68, 69, 65.50, 4 прем. дол. 45, 7 стаб. 45.

Заставні листи.

[illegible] прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк. 3 —41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БҐК. 62.50—65, 4 прц. БҐК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	23.75—24.25
Пшениця зб.	23.00—23.50
Жито I	17.25—17.50
Жито II	17.00—17.25
Ячмінь одн.	18.25—18.50
Ячмінь на пиво	17.50—17.75
Овес I	14.50—14.55
Овес I а	14.00—14.25
Овес II	14.00—14.25
Овес II а	13.25—13.50
Гречка паст.	16.75—17.00
Крупи гречані	32.50—33.50
Крупи ячмінні грубші	27.00—28.00
Крупи пш.	29.00—31.00
Пенцак ч. 10	27.00—28.00
Просо кр.	15.25—15.75
Мука пш. ґат. I. витяг	40.00—40.50
Мука пш. ґат. I А	39.50—40.00
Мука пш. ґат. I Б	38.50—39.00
Мука пш. ґат. I Ц	37.00—37.50
Мука пш. ґат. I Д	35.00—35.50
Мука пш. ґат. II А	34.50—35.00
Мука пш. ґат. II Б	34.00—34.50
Мука пш. ґат. II. Ц	33.75—34.25
Мука пш. ґат. II Д	32.50—33.00
Мука пш. ґат. II Е	30.50—31.00
Мука пш. ґат. II Ф	29.00—29.50
Мука пш. ґат. II Ґ	26.50—27.00
Мука пш. ґат. III А	21.00—21.50
Мука пш. ґат. III Б	20.00—20.50
Мука пш. паст.	18.00—18.50
Мука пш. разова до 0—95 прц.	29.00—29.50
Мука жит. вит. 0—30 прц.	28.50—29.00
Мука жит. ґат. I. 0—50 прц.	27.50—28.00
Мука жит. ґат. II 0.65 прц.	25.00—25.50
Мука жит. II. 50—65 прц.	19.00—19.50
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	20.50—21.00
Мука житня посл. понад 65%	16.0—16.50
Висівки житні	9.50—9.75
Висівки пш. середні	9.50—10.00
Висівки пш. грубі	10.75—11.00
Висівки пш. міалкі	11.15—12.50
Висівки ячмінні	12.75—13.00

Інші курси без змін.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 28. IX. 1936.

Льоко ст. заладов.

Пшениця зб.	750 гр/л	5%	22.75—23.25	зол.
Жито зб.	700 „	5%	15.75—16.00	„
Ячмінь зб.	623 „	4%	16.75—17.00	„
Овес л. зад.	450 „	8%	12.75—13.00	„
Овес не зад.	468 „	8%	13.75—14.00	„
Гречка зб.	450 „	10%	17.50—18.00	„
Кукурудза жовта			12.75—13.00	„
Коноп. сімя		5%	26.00	„
Соняшникове сімя		5%	27.00	„

Пшениця дальше подорожіла на 25 сот. Ціни інших родів збіжжа на висоті вчорашніх нотувань.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 29. вересня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.15	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20	„
1 л. молока	0.14	„
1 к. яєць	3.40—3.50	„

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 29. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Кури I. кл., товсті, без остріґ, щонно від 1.70 кг. вгору	1.05	зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щонно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Качки товщені I. кл. щонно від 1.80 кг. вгору	0.85	„

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Замісць окремих подяк за надіслані нам письменно слова співчуття від родини, приятелів і знайомих по втраті нашого Найдорожчого Мужа і Батька бл. п. Володимира Левицького, ем. начальника Скарбового Уряду у Снятині, складаємо 6 зол. на викуп Укр. Городу „Сокіл-Батько“ у Львові. — Снятин, 28. IX. 1936. — Ольга, дружина, Роман і Ірина, діти.

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ЛІКАР, пристійний, 32 р. шукає жінки з маєтком або дентистки. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Будучність“. 2796 1-3

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ фронтовий, комфортовий без меблів, від господаря одній особі або бездітному подружю. Тарновського 41. 2792 1-3

ШУКАЮ двоособової кімнати в [illegible]. Зголошення на адресу Дияківський, [illegible]тинська 3. 2805 1-1

НАУКА

ЛЕКЦІЙ за обіди, мешкання чи помешкання з усіх клас шкіл, шукаю. Лекції [illegible] та гітари безплатно. Зголош. до „Діла“ під „Студент“. 2773 1-1

РІЖНІ

НАШЕ МЕШКАННЯ — ваша [illegible]. Фіранки, декорації кімнат за [illegible]. Фрайліх, Сикстуська 21. 2879 4-1

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБКА, Сикстуська 6. 2718 5-?

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську [illegible] на наймодніші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25. [illegible] 1-1

ЖАРІВКИ від 5—25 ват, 110—220 вольт, 70 сотиків, батерії до ліхтарок до 15 [illegible]тиків, лямпи двополуменні [illegible] 6.—, ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК, Львів, Ринок 21. 2804 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Голова Українського Товариства Допомоги Студентам Українцям Висш. Шкіл м. Варшави цим оголошує конкурс на декілька вільних безплатних місць для найбідніших студентів в інтернаті названого Товариства.

Прохання, з додаванням до нього свідоцтва про маєтковий стан родичів чи опікунів і документу про те, що петент є дійсно студентом одної з Високих шкіл в Варшаві, подавати на імя Голови Т-ва на адресу: Варшава, Брудновська вул. 14, пом. 25/26. Докладніші інформації про умови перебування в Інтернаті можна дістати листом, додаючи до запитання поштову марку на відповідь. 2201 1-

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.